

سرمقاله
تهران و آژانس؛ گفت‌وگو با کاردهای بسته
ادامه از صفحه یک
در نگاه تهران، غرب به‌ویژه در پرونده هسته‌ای و تهدید ارجاع آن به شورای امنیت سازمان ملل سه هدف را به روشنی دنبال می‌کند: نخست؛ آسیب به غرور حاکمیتی در چارچوب سیاسی، دوم؛ خلع ید ایران از حقوق بدیهی خود، سوم؛ تحمیل انزوا در جامعه جهانی. این درحالی است که کارنامه تهران در قبال آژانس هسته‌ای حاوی دو سطح از تعامل است: نخست؛ تأکید مستند بر توجهبات فنی، دوم؛ همکاری در ابهام زدایی از نیات صلح آمیز برنامه‌هسته‌ای.
تصور تهران تا پیش از جنگ تحمیل شده اخیر از نه تنها چگونگی تعاملات اختلافی آژانس هسته‌ای و حتی غرب اعم از ایالات‌متحده امریکا و اروپا، تلاش برای ایجاد "حلقه مهار" علیه آن بود. اما اکنون این باور دور از واقعیت نیست که چگونگی رفتار آنها و به تبع آن آژانس هسته‌ای، سرکوب تهران را در دست‌وکار باشد. از این‌رو تهران به‌رغم خواست‌های اعلامی خود که پیش از این ممکن بود در مسیر گفت‌وگو و همکاری‌ها به نقطه توافق نزدیک شود، حالا با دیده تردید روبرو است. آژانس تا پیش از این چهار خواست روشن را مطرح کرده و همچنان در لباس کارشناس فنی مورد تأکید قرار نمی‌دهد: اجرای تعهدات پادمانی؛ لزوم پیشرفت در توافق سال ۱۴۰۱؛ همکاری کامل تهران با آژانس و موضوعات مربوط به تعلیق اجرای برجام و سرانجام پذیرش شروط اعلام صلح‌آمیز بدون برنامه هسته‌ای ایران. تهران اما به‌رغم حفظ درجهی باز گفت‌وگوها با آژانس و نیز شدت و قوت تعاملات با آن، به مخالفت با آپارتاید هسته‌ای تأکید داشته و دارد. در این حال به نیات پنهان و آشکار غرب در تعقیب سیاست محدودسازی، و حالا احمای برنامه هسته‌ای) تردید داشته و براین مهم تأکید می‌کند که نمی‌توان غرور خود را در این باره جریحه‌دار کرد. اگر سفر هیئت آژانس هسته‌ای، آنهم در غیبت بازرسان آن به تهران را فرصتی به‌منظابه دریچه‌ای نیمه‌باز برای فعال‌سازی دوباره "دیپلماسی در تعلیق" به حساب آوریم ولی نمی‌توان با وجود عمیق شدن تردیدها و اختلافات درباره "همه چیز" خوش‌بین بود. و با این حال چنانچه "سیاست را امر امکان در وضع ناممکن" محسوب کنیم، باید به ایده‌ها و ابتکارهایی نظر داشته باشیم که از یکسو نمایندگان آژانس در چمدان‌های خود به تهران می‌آورند. از سوی دیگر منتظر باشیم که تهران برای فعال سازی دوباره تعاملات خود با آژانس و به تبع آن طرف‌های غربی چه در چنته دارد. مهم این است که پیش از این برای طرف‌ها "خرید زمان" با فایده همراه بود. حالا اما خرج کردن آن موضوع دیگر است. سفر آتی نمایندگان آژانس آیا می‌تواند "دیپلماسی در تعلیق" را دوباره فعال کند؟ خوش‌بین نمی‌توان بود اما امیدواری همچنان ممکن است.

خبر
قالبیافت:
مجلس فرزند انقلاب مشروطه است

رئیس مجلس شورای اسلامی با تأکید بر این‌که «ملت ایران استبدادپذیر نیست»، گفت: مجلس، فرزند انقلاب مشروطه و یادگار ارزشمند آن حرکت ملی است که امروز به ما سپرده شده است.
به گزارش ایستا، محمدمبارق قالیپاد در جلسه علنی امروز، سه‌شنبه ۱۴ مرداد ۱۴۰۴ مجلس شورای اسلامی در نطق پیش از دستور خود گفت: امروز، چهاردهم مردادماه سالروز صدور فرمان تاریخی مشروطیت است؛ روزی که یکی از مهم‌ترین فصل‌های تاریخ معاصر ایران با فریاد عدالت‌خواهی و قانون‌طلبی ملت ما شکویده‌شد.
وی افزود: مجلس، فرزند انقلاب مشروطه و یادگار ارزشمند آن حرکت ملی است که امروز به ما سپرده شده است. نهضت مشروطه، گرچه با فراز و نشیب‌های بسیار از قبیل دخالت‌های بیگانگان و مصادره حرکت ملی همراه شد اما در آغاز خود، حرکتی برخاسته از بطن مردم و برآمده از ایمان و آگاهی دینی و اجتماعی بود.
رئیس مجلس اضافه کرد: از همین منظر است که ما مشروطیت را نه فقط یک تحول سیاسی بلکه یکی از نخستین تجربه‌های ملت ایران برای برپایی حکومت مردم‌سالار دینی و مبارزه با استبدادهای وابسته به بیگانگی می‌دانیم. تجربه‌ای که هرچند به دلیل نفوذ بیگانگان و انحرافات داخلی، از مسیر اصلی خود فاصله گرفت اما بدر قانون‌گرایی، در جان ملت ایران کاشت و چراغ آزادی‌خواهی ملت و مبارزه آن‌ها با سلطه و مشروطه خاموش نشد و در جنبش ملی شدن صنعت نفت و سپس در مرثیه‌ای پاتالی در حرکت عظیم انقلاب اسلامی به ظهور رسید؛ ملت ایران نشان داد که استبدادپذیر نیست، ملت سلطه شوم بیگانه مبارزه می‌کند و هیچ فرد یا گروهی نمی‌تواند منابع انگیزه‌های تاریخی عدالت خواهی و آزادی خواهی این ملت شود.
قالیپاد در پایان گفت: به نمایندگی از نمایندگان ملت، یاد و نام شهدای مشروطه، عالمان بزرگی همچون شهید حسن فضل الله نوری و همه آزادی‌خواهان مؤمن آن عصر را گرامی می‌دارم و بر عزم مجلس برای پاسداشت آن میراث تاریخی و عمل به وظیفه قانونی و شرعی خود تأکید می‌ورزم.

با قطعی شدن خبر حضور علی لاریجانی در سمت دبیری شورای عالی امنیت ملی می‌توان گفت دوره جدیدی از مدیریت سیاست خارجی و داخلی کشور فرارسیده‌است.

واقعیت این است که حالا پرونده هسته‌ای با پرونده "جنگ" گره خورده است و این دو در سیاست داخلی و خارجی چنان به هم متصل است که در شرایط خطیر و خاص فعلی جز با مدیریت واحد و قاطع حاکمیتی نمی‌توان گشایشی در امور ایجاد کرد و "علی لاریجانی" دقیقاً مرد این میدان است، هم حمایت و هماهنگی ویژه با رهبری و رئیس جمهور را دارد و هم شناخت و "تجربه" بزرگی از گذشته دارد.

سابقه حضور در سپاه هم به شناخت دقیق و کارآمد لاریجانی از این بازوی مهم انقلاب اسلامی کمک می‌کند و هم موجب حمایت بیشتر درون نهادهای انقلابی از علی لاریجانی در این روزهای حساس خواهد شد، بی گمان می‌توان گفت سخت‌ترین ماموریت زندگی سیاسی علی لاریجانی آغاز شده است. اکو ایران هم در این باره می‌نویسد: در این چارچوب بازگشت لاریجانی به دبیری شعام در کنار تحکرات اخیر او در عرصه سیاست خارجی می‌تواند به معنای بازتعریف در هندسه دیپلماسی ایران باشد. سفر ۳۰ تیر لاریجانی به مسکو در قامت فرستاده ویژه رئیس‌جمهوری و دیدار با ولادیمیر پوتین، تازه‌ترین حلقه از زنجیره مأموریت‌هایی است که او طی سال‌های اخیر بر عهده گرفته است.

او پیش‌تر نیز در آبان سال گذشته به عنوان نماینده ویژه رهبری، پیام‌هایی را به مقامات ارشد سوریه و لبنان ابلاغ کرده بود.

سوابق او پس از دوران ریاست بر مجلس نیز حاکی از استمرار نقش‌آفرینی در پرونده‌های راهبردی است؛ از پیگیری توافقاتی بلندمدت با چین گرفته تا حضور فعال در رسانه‌ها پیش از مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا. لاریجانی در آذر سال گذشته غیروسط ایران برای هرگونه گفت‌وگو با واشنگتن را روشن کرد: بازگشت به توافق نقض‌شده، جریان خسارات، و پذیرش چارچوبی جدید متناسب با شرایط کنونی.

تحلیگران معتقدند تغییر در شورای عالی امنیت ملی، پیام روشنی از آغاز عصری جدید در سیاست‌گذاری امنیتی ایران دارد. برخی این جابه‌جایی را «پایان یک عصر و آغاز عصری تازه» توصیف کرده و بر این نکته تأکید کرد که لاریجانی، به‌عنوان چهره‌ای عمل‌گرا و نتیجه‌محور، می‌تواند سرمایه اجتماعی و همسنگی داخلی را تقویت کند؛ موضوعی که بعد از جنگ ۱۲ روزه ایران با اسرائیل و آمریکا بیش از پیش اهمیت یافته‌است.

مأموریت‌های پزشکیان برای لاریجانی در شورای عالی امنیت ملی

رئیس جمهور طی حکمی به استناد اصل یکصد و هفتاد و ششم قانون اساسی و نظر به مراتب تعهد، سوابق و تجارب گرانسنگ مدیریتی، دکتر علی لاریجانی را به سمت دبیر شورای عالی امنیت ملی منصوب کرد. به گزارش ایستا، مسعود پزشکیان در این حکم از دبیر شورای عالی امنیت ملی خواسته است تا ضمن نظارت مدبرانه و دقیق بر حسن اجرای امور دبیرخانه و هم‌افزایی دستگاه‌های مرتبط، نسبت به رصد و اولویت‌بندی مسائل و مخاطرات امنیت ملی، به ویژه تهدیدات نوظهور و فناوریانه، بازتعریف مفاهیم راهبردی و اتخاذ رویکرد هوشمندانه و مردم‌پایه متناسب با نظام مسائل امنیت ملی در راستای تحقق سیاست‌های کلی و منویات مقام معظم رهبری، حرکت کرده تا کشور به امنیت پایدار در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی

ضرورت بازگشت مردم به میدان حل مسائل کشور

رئیس دفتر رئیس‌جمهور با اشاره به رویکرد متفاوت دولت در زمینه مشارکت مردم، گفت: ما به‌دنبال عدد و آمار نیستیم، بلکه به‌دنبال اثرگذاری و گسترش عمق مشارکت مردمی هستیم.

به گزارش روز سه‌شنبه ایرنا از ریاست جمهوری، محسن حاجی میرزایی در آئین انعقاد تفاهم‌نامه احداث و تجهیز مدارس از محل مسئولیت اجتماعی، با قدردانی از همه دست‌اندرکاران و فعالان این عرصه، گفت: از همه عزیزانی که در این کار بزرگ و ارزشمند در مناطق

محروم نقش‌آفرین بوده‌اند، سپاسگزار می‌کنم. وی با اشاره به شاخص‌های مختلف ارزیابی در مدیریت دارایی‌ها، تصریح کرد: یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها، توجه به دارایی‌های مشهود و نامشهود است، در حالی که سهم دارایی‌های مشهود مانند توک کوه یخ پیداست، اما آنچه کمتر به آن توجه می‌شود دارایی‌های نامشهود هستند که نقش بنیادینی در اداره کشور دارند.

رئیس دفتر رئیس‌جمهور در تبیین نگاه دکتر پزشکیان در نهضت عدالت آموزشی، اظهار کرد: رئیس جمهور دارایی‌ای را شناسایی کرده و بر آن دست گذاشته که کمتر مورد توجه بوده است، یعنی دارایی مردم و ظرفیت آن‌ها؛ این باور عمیق دکتر پزشکیان است که ظرفیت مردم باید قهیمده شده و فعال شود، این ظرفیت توانمندی چشمگیری برای کشور ایجاد می‌کند.

علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی شد

عصر تازه مدیریت سیاسی

گروه سیاسی- رئیس جمهور علی لاریجانی را به سمت دبیر شورای عالی امنیت ملی منصوب کرد. علی لاریجانی با حکم مسعود پزشکیان دبیر شورای عالی امنیت ملی شد.

سابقه حضور در سپاه هم به شناخت دقیق و کارآمد
لاریجانی از این بازوی مهم انقلاب اسلامی کمک می‌کند و هم موجب حمایت بیشتر درون نهادهای انقلابی از علی لاریجانی در این روزهای حساس خواهد شد

تقویت دولت در بازنگری در سیاست‌های امنیتی، بازتعریف نسبت دولت-حاکمیت، و گشودن باب گفت‌وگو با جامعه مدنی و تعامل با غرب همراه باشد، می‌توان امیدوار بود که تغییر در سیاست، نه صرفاً در تاکتیک، در دستور کار قرار گرفته است.

او می‌افزاید: ما دو چهره از آقای لاریجانی در دهه گذشته روبرو بوده‌ایم؛ یکی لاریجانی سال‌های میانه‌ی دهه ۹۰ که در مجلس دهم کوشید نقش میانجی موفق میان دولت، حاکمیت و مجلس را ایفا کند و گاه در بزنگاه‌های مهم، مانند تأیید برجام، جانبدار نوعی عقلانیت محافظه‌کارانه در حمایت از ابتکارعمل دیپلماتیک دولت حسن روحانی و پاکسازی خرابکاری‌های احمدی نژاد بود. و دیگری لاریجانی‌ای که در بزنگاه یک‌ه تازی شورای نگهبان در ردصلاحیت

نخنگیان کشور، و مهندسی انتخابات، پا در برخورد با رسانه‌های منتقد، با نهادهای و شورای نگهبان همسویی کامل نشان داد. اکنون اگر لاریجانی بخواهد نقشی در راستای بازتعریف امنیت ملی به‌سود مصالح عمومی ایفا کند، اصلاح‌طلبان حاضرند با او وارد گفت‌ووی سیاسی شوند. اما اگر او در مقام دبیر شورای عالی امنیت ملی، تنها به دنبال کنترل بحران و مدیریت تقابل‌ها از بالا باشد، این رویکرد دیگر پاسخگوی شرایط نوین جامعه ایرانی نیست و با بن‌بست سیاست داخلی مواجه خواهد شد.

عصرخیزانه در ادامه گفت و گوی خود با انتخاب می گویند: تشکیل شورای عالی دفاع را نمی‌توان صرفاً از منظر سامانی تحلیل کرد. ایجاد چنین ساختاری در میانه یک بحران ملی و منطقه‌ای، بوضوح نشانه‌ای از تدبیرحاکمیت‌نسبت‌به‌تکرارسناریوهای بی‌ثبات‌کننده تندروها و سعید جلیلی هاست. این شورا، چنانچه جایگزین به از این‌برای برای دور زدن دولت و تضعیف اختیارات ریاست‌جمهوری و دولت در حوزه دفاعی-امنیتی بدل گردد، نشانه‌ای منفی است و به شعار

مواجه خواهد شد.

به وجود اهمیت بازگشت شورای دفاع، برخی کارشناسان نسبت به خطر موازی‌کاری با سایر نهادهای نظامی و امنیتی کشور هشدار می‌دهند. تجربه‌های گذشته، مانند تشکیل شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، نشان داده که نهادهای جدید در صورت عدم هماهنگی می‌توانند به ناهماهنگی و دوگانگی در تصمیم‌گیری بینجامند. برای پیشگیری از این مشکل، گفته می‌شود ساختار شورای دفاع ذیل شورای‌عالی امنیت ملی تعریف خواهد شد.

ملاحظات و نگرانی‌ها

به وجود اهمیت بازگشت شورای دفاع، برخی کارشناسان نسبت به خطر موازی‌کاری با سایر نهادهای نظامی و امنیتی کشور هشدار می‌دهند. تجربه‌های گذشته، مانند تشکیل شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، نشان داده که نهادهای جدید در صورت عدم هماهنگی می‌توانند به ناهماهنگی و دوگانگی در تصمیم‌گیری بینجامند. برای پیشگیری از این مشکل، گفته می‌شود ساختار شورای دفاع ذیل شورای‌عالی امنیت ملی تعریف خواهد شد.

وی با اشاره به تجربه‌ای از شهر مشهد، یادآور شد: گفته شد در آنجا فردی ۱۰۰ مدرسه ساخته بود، اما دکتر پزشکیان گفتند در این طرح ما می‌خواهیم ۱۰۰ نفر یک مدرسه بسازند، چرا که به‌کارگیری و فعال‌سازی ظرفیت مردم، اهمیت بیشتری دارد.

رئیس دفتر رئیس‌جمهور در ادامه با اشاره به ناترازی انرژی، مسائل آب و معیشت در کشور تصریح کرد: همه این مشکلات با اتکا صرف به ظرفیت دولت قابل حل نیست، بلکه باید مردم وارد عمل شوند. مطالعات بین‌المللی نیز نشان می‌دهد پایدارترین شیوه‌های توزیع منابع، همان شیوه‌ها و نظام‌هایی هستند که در روستاها با محوریت مردم شکل گرفته‌اند.

حاجی میرزایی خاطرنشان کرد: از زمانی که اعلام کردیم مردم کنار بروند و ما برایشان تصمیم بگیریم، عملاً آن ظرفیت مردمی را خاموش کردیم. اکنون باید این مسیر را بازگردانیم، دست مردم را بگیریم و به‌آن‌ها بگوییم به حمایت شما نیاز داریم. وی در پایان با اشاره به تفاهم‌نامه منعقد شده در این نشست، تأکید کرد: این تفاهم‌نامه فقط حرکتی در مسیر مدرسه‌سازی نیست، بلکه فرصتی است برای زایش و هم‌افزایی ظرفیت‌های مردمی که احساس می‌کنند در حل مسئله سهیم‌اند. از همه عزیزان سپاسگزاری می‌کنم و امیدوارم خبرهای خوب‌تری از این مسیر بشنویم و بتوانیم این حرکت را گسترش دهیم.

گودرزی:

باید پذیریم که امروز چاره‌ای جز اصلاح الگوی مصرف نداریم

سیستم‌های سرمایه‌شی از هدررفت آب جلوگیری کنیم؛ برای مثال می‌توان در این راستا به جای استفاده از کولر در حالت دور تند، از اندکی یخ در مخزن آب کولر استفاده کرد تا تا به درجه کمتری کار کند؛ همچنین باید کوشید تا برای وضو گرفتن از آب کمتری استفاده شود. درخصوص آب مورد استفاده در استحمام نیز باید توجه زیادی داشت؛ در گذشته از طریق ایجاد خزینه، مصرف آب به گونه‌ای مدیریت می‌شد که با میزان آب کم، تعداد بیشتری استحمام می‌کردند اما امروز برای استحمام یک نفر چه میزان آب مصرف می‌شود؟ گودرزی با طرح این پرسش که آیا درست است که از آب تصفیه شده برای دفع فضولات در سرویس‌های بهداشتی استفاده شود؟ ادامه داد: چنانچه معماری داخلی منازل تغییر کند، می‌توان از آبی که در حمام با کف و صابون آلوده می‌شود، در مخازن فلاش تانک استفاده کرد؛ این‌ها از مواردی است که برای اصلاح آن‌ها دولت، مجلس، حوزه‌های آموزشی و پژوهشی و مردم باید پای کار بایانند. امروز دیگر باید بپذیریم که چاره‌ای جز اصلاح الگوی مصرف نداریم و این موضوع نیز عزمی همگانی را می‌طلبد.

وی همچنین با اشاره به وضعیت مصرف آب در بخش کشاورزی عنوان کرد: در بخش کشاورزی باید مدیریت کنیم و به سمت اجرای کامل طرح‌هایی نظیر آبیاری قطره‌ای و سمت کانال کشی روستاها برویم و در مصرف منابع در حوزه روستایی، کشاورزی را در اولویت قرار دهیم. از نظر من اینکه خورجین الاغ کشاورز ما که از مزرعه به منزل برمی‌گردد پر از محصول باشد باید در اولویت باشد تا اینکه همه معابر روستاها را آسفالت کنیم؛ در روستاها باید اولویت با تولید محصول و اشتغال پایدار کشاورزی باشد.

این نماینده مجلس گفت: زمانی باید منابع‌ما را به حوزه‌های دیگر ببریم که کشاورزی را که محور اصلی خدمات رسانی به روستاهاست رونق دهیم. همچنین باید به موضوع آبیاری

سیاست روز

خبر
عارف:
ایران تهدیدات را تبدیل به فرصت کرده‌است

معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به روابط دیرینه و مشترکات فرهنگی و تاریخی ایران و لیبی و ظرفیت‌های بالقوه برای توسعه روابط فی مابین در همه زمینه‌ها و آمادگی برای تقویت این روابط به ویژه در بخش‌های علمی، فناوری و اقتصادی تأکید کرد: سیر صعودی ارتباطات سیاسی و بازرگشایی سفارت جمهوری اسلامی ایران در طرابلس در کنار رشد مبادلات اقتصادی نشانگر پیشرفت در مناسبات دوجانبه است.
به گزارش ایستا، محمدرضا عارف در ادامه سفر به یوگنستان و در دیدار با محمد المنفی رئیس شورای ریاستی لیبی با تأکید بر این‌که «جمهوری اسلامی ایران با وجود تحریم‌های شدید خارجی، این تهدیدات را تبدیل به فرصت کرده‌است»، خاطرنشان کرد: ایران دستاوردهای بزرگی در زمینه‌های علمی و فناوری داشته است و با توجه به سابقه تحریم‌ها علیه لیبی، آمادگی داریم تجارب خود را در اختیار لیبی قرار دهیم. وی به پیشنه‌اد فعال‌سازی کمیسیون مشترک به عنوان چارچوبی برای پیشبرد همکاری‌ها و تبادل کارشناسان و هیئت‌های عالیرتبه بین دو کشور اشاره کرد و ضرورت تقویت رایزنی‌های ایران و لیبی و تأثیرگذاری را روند تحولات در جهت منافع مشترک دو کشور و جهان اسلام را خاطرنشان ساخت.
و با ابراز خرسندی از برقراری امنیت نسبی در کشور دوست و برادر لیبی نسبت به حل کامل مسائل امنیتی و سیاسی این کشور ابراز امیدواری کرد و با تأکید بر حفظ یکپارچگی، وحدت و حاکمیت لیبی گفت: جمهوری اسلامی ایران مخالف هرگونه دخالت خارجی در امور داخلی لیبی است و موضع جمهوری اسلامی ایران گفت و گو لیبیایی- لیبیایی است و مردم لیبی توانایی کامل در حل مسائل و حفظ یکپارچی کشور خود را دارند.
معاون اول رئیس‌جمهور ادامه داد: برای ارتقاء جایگاه دو کشور در منطقه و پیگیری مسائل دنیای اسلام و رسیدن به نقاط مشترک بین‌المللی افزایش تبادل‌ات سیاسی ضروری است.
وی با قدردانی از مواضع لیبی در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه علیه جمهوری اسلامی ایران و محکومیت جنایات رژیم غاصب صهیونیستی در غزه و تشدید نسل کشی مردم فلسطین محروم سازی آنان از آب و غذا، تحرک و اقدام جدی و فوری کشورهای دوست در مانع‌ت از استمرار جنایات رژیم کودک کش صهیونیستی را خواستار شد.
وی با بیان این‌که «قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی همسنگی بالایی بین مردم ایران و لیبی وجود داشته است»، از رئیس شورای ریاستی لیبی برای سفر به ایران دعوت کرد.
ایران می‌تواند نقشی مهمی در حفظ و ارتقای ثبات در لیبی داشته باشد

بخش کشاورزی توجه ویژه داشته باشیم و اگر در این زمینه فکری نکنیم، بخش کشاورزی با آسیب‌های جدی مواجه خواهد شد. در حوزه‌های آبخیزداری نیز باید اقداماتی انجام شود تا آب‌ها جذب سفره‌های زیرزمینی گردند و چشمه‌ها و قنوت‌ا ما احیا شوند تا شاهد احیای زندگی در روستاها و رونق کار کشاورزی و کاهش مهاجرت مردم به شهرستان‌ها باشیم که این امر کاهش حاشیه نشینی را در پی خواهد داشت و به تبع این کاهش نیز حاشیه نشینی موجب کاهش آسیب‌های اجتماعی خواهد شد.